

De R.K. Openbare Leeszaal en Bibliotheek “Dr Schaepman”

De in 1913 opgerichte Openbare Leeszaal en Bibliotheek Naarden-Bussum streefde ernaar een waarlijk openbare voorziening te zijn voor alle inwoners van Naarden en Bussum. Dat streven werd actief bevorderd door ook onder de katholieke bevolking te zoeken naar vertegenwoordigers in het bestuur en de boekencommissie. De Rooms-Katholieke Kerk stond daar echter argwanend tegenover. De kerk oefende op religieus en moreel gebied een stevig gezag uit over de gelovigen en wilde graag controle houden op wat deze te horen en te lezen kregen. Vandaar dat al kort na de oprichting van de OLB Naarden-Bussum initiatieven werden ontplooid om te komen tot een eigen, rooms-katholieke openbare leeszaal en bibliotheek.

Nol Verhagen

Voor de eigen parochie

In april 1916 verschijnt er een bericht in de Bussumse Courant met de aankondiging van een 'propaganda-bijeenkomst' inzake zo'n katholieke bibliotheek. Men heeft zelfs al een locatie op het oog: het St. Vitusgebouw. De katholieken moeten echter tot december 1918 wachten tot het er echt van komt. Men heeft plannen klaar om een nieuw gebouw te stichten ter waarde van zo'n f 25.000. Staande de vergadering wordt de 'Vereeniging tot stichting en instandhouding eener R.K Openbare Leeszaal en Bibliotheek' opgericht. Er treden ter plekke 150 leden toe. Een paar maanden later is het ledental al gegroeid tot 525.

In 1920 blijkt hoe sterk de binding aan de eigen parochie is. De R.K. Leeszaal en Bibliotheek, die inmiddels is vernoemd naar de bekende katholieke voorman Dr. Schaepman, heeft een subsidie aangevraagd, maar verzoekt de gemeenteraad de subsidievoorwaarden te wijzigen. Die bepalen namelijk dat "de vereeniging moet toelaten dat in haar bestuur zitting heeft een door den gemeenteraad uit haar midden aan te wijzen lid". Dat is echter in strijd met de statuten van de vereniging, die bepalen "dat slechts Rooms-Katholieke inwoners van Bussum stemgerechtigde leden kunnen zijn." Op de suggestie vanuit de raad om die statuten dan maar te veranderen wordt geantwoord

dat "het door de hogere geestelijkheid verboden is een ander dan een Rooms-Katholiek in het bestuur te doen zitting nemen". Desnoods zal de Leeszaal voor de subsidie bedanken. Het voorstel van B&W

Onder zware (subsidie)druk van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen besluiten de algemene ledenvergaderingen van de OLB Naarden-Bussum en de RK OLB Dr Schaepman in december 1968

1. R.K. leeszaal aan het Wilhelminaplantsoen 11. Architect H. van Eijden. 1920. (coll. HKB)

2. R.K. leeszaal aan het Wilhelminaplantsoen 11, interieur. 1919. (coll. HKB)

3. R.K. leeszaal aan het Wilhelminaplantsoen 11, interieur. Foto 1950-1960. (coll. HKB)

om de subsidievoorwaarden aan te passen zoals gevraagd, wordt met 5 tegen 4 stemmen aangenomen. In verband met het aanvragen van Rijkssubsidie verklaart op 1 december 1920 "Ondergeteekende, Pastoor der St. Vitus Parochie te Bussum, () dat volgens zijne statistiek het aantal Rooms-Katholiken, ingezetenen der gemeente Bussum, op 1 November 1920 bedroeg zeventuizend vierhonderd en zeventien." De totale bevolking van Bussum was op dat moment 19027.

En zo was Bussum nog een openbare bibliotheek rijker. In Hilversum waren er zelfs drie: behalve een Openbare en een R.K. Openbare was daar ook nog een Protestantse Openbare Bibliotheek. De Schaepman-bibliotheek vestigde zich aan het Wilhelminaplantsoen. In 1963 volgde nog de oprichting van een katholieke bibliotheek in Naarden, de Vondelbibliotheek.

Samen verder

Pas in de jaren '60 komt het tot toenadering tussen beide bibliotheken, aanvankelijk alleen met betrekking tot het filiaal in Zuid.

dat "het tijdstip was aangebroken om de gehele openbare bibliotheekvoorziening in de gemeenten Naarden en Bussum te doen verrichten door een daartoe door beide verenigingen in het leven te roepen Stichting." De reeds bestaande Stichting Bibliotheekgebouwen wordt omgezet in een Stichting Verenigde Openbare Bibliotheek Naarden-Bussum. De beide verenigingen blijven bestaan, omdat dat "noodzakelijk is ten gevolge van het systeem van subsidiëring in-gevolge de rijkssubsidievoorwaarden". Ook de vestiging aan het Wilhelminaplantsoen blijft bestaan, nu als filiaal van de nieuwe Stichting, totdat in 1986 de nieuwe bibliotheek aan de Brinklaan wordt geopend. Een tweede filiaal, dat zich speciaal richt op de jeugd, bevindt zich naast 't Spant (nu Spant!) aan de Abraham Kuyperlaan, vanwaar het in 1996 verhuist naar de voormalige Fatima-Jozefschool aan de Schaepmanlaan (de Uit-Wijk). De verkoop van het erfpachtrecht van het perceel Kuyperlaan 5 aan 't Spant levert maar liefst f 723.404,81 op. Het filiaal aan de Schaepmanlaan wordt op 17 juli 2004 gesloten.

